

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca

Stoji za
celo leto 3 gl. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ „ „ 80
(Posamezne številke
15 kr.)

Oznaniła,
ikrat natisnena,
od vrste 15 kr.

Naročnina,
smašilna in reklamnaja
pošiljajo se
upravnistvu v
Maribor.
Odpri reklama-
cije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasiło

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želj
odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne ozimmo.

Nefrankana pisa
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
odpis poslane knjige
se ne vračajo.

Kakó podpirati slovenska učiteljska lista.

Blíža se konec šolskega leta, čas uradnim okrajnim učiteljskim konferencijam. Učiteljstvo obravnava tu šolske zadeve sploh in učiteljske posebej. Poleg drugih pravic ima učiteljstvo v okrajni učiteljski konferenciji tudi to, da si voli stalni odbor, katerega naloga je med drugim določevati knjige za okrajno učiteljsko knjižnico ter oskrbovati jo. Konferencija pa ima dajati mu napotke, oziroma tudi določevati splošno, kakšne in katere knjige naj se nakupujejo za knjižnico.

Ne da bi hoteli komu kaj očitati, moramo pregledavši imenike okr. učit. knjižnic, vendar priznati resnico, da se v učiteljskih knjižnicah prepogostokrat šopirijo le dela v nemškem jeziku, a onih sicer ne pičlo število slovenskih del pomanjkuje.

Učiteljstvo mora plačevati postavno določeni $\frac{1}{2}\%$ donesek*) od svoje plače za knjižnico, kar je prav; nikakor pa ni prav, da se z žulji slovenskega učitelja — trpina nakupujejo knjige v tujem jeziku ter tako se podpirajo tuji pisatelji, tuji založniki, katerih bivališče je večkrat daleč tam gori na severu — onkraj črno-žoltilih mejnih kolov.

Naj nikdo ne misli, da nasprotujemo vsakej knjigi, pisanej v nemškem jeziku; nikakor ne, saj imamo posebno na pedagogičskem polju v domačiji tako sušo, da bi učiteljstvo trpelo veliko duševne žeje in lakote, ako bi bilo primorano uživati le hrano, ki se mu podaja v slovenskem jeziku. Odločno pa smo za to, da se za učiteljske knjižnice nakupujejo le taka nemška dela, ki so vsestransko vredna krvavih naših žuljev, nikakor pa ne tudi takih, ki se sicer ponašajo z blestečim naslovom, kakor „filozofične“ studije itd., a niso drugega, ko s trto povezane otrobi kakega „filozofa“, ki v potu svojega obraza polni potrpežljivi papir, kateri mu obeta večje ali manjše število mark bodi-si zlatih, srebrnih, ali le — papirnatih. Najodločneje pa smo zoper take knjige, v katerih se naš narod in njegova svetinja naravnost žalijo.

Slovenskemu učiteljstvu bodi skrb, da se slovensko šolstvo postavi na slovensko podlago, da se bode pedagogičska književnost v slovenskem jeziku čedalje lepše razvijala. Pričetek je storjen: imamo „Pedagogičsko društvo“ v Krškem, v katerega prospah sem pred nedavnim napisal par vrstic, ki so, hvala Bogu, padle na rodovitna tla in so obrodile precejšen sad, kajti število udov imenovanemu društvu je zdatno poskočilo in bode v kratkej dobi narastlo v toliko, da bode društvu zagotovljen ne le obstanek, ampak da bode zamoglo tudi tako delovati, da bode v prospah slovenskega šolstva in v čast slovenskemu učiteljstvu.

*) Na Štajerskem ne; zato pa se subvencionirajo tukaj knjižnice sedaj tudi le zelo skromno.

Poleg „Pedagogiškega društva“ imamo tudi dva slovenska šolsko-učiteljska časopisa: „Popotnik“ in „Učiteljski Tovariš“, na katera bodi ponosen vsak slovenski učitelj. Oba lista pa izhajata, žal, le po dvakrat na mesec, če tudi se je že večkrat izraževala želja, da bi lista izhajala pogosteje, ali v večji obliki oziroma v večjem obsegu. Lastnika njiju „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ in „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ bi pač rada ustregla želji slovenskega učiteljstva, a ne moreta, ker jima manjka — ne duševne — pač pa toliko več materijelne podpore.

Je-li to pri nas kaj čudnega? Gotovo ne, marveč le posledica onej hibi, na katerej trpi več ali manj vse slovensko učiteljstvo (posebej ono na Primorskem) namreč posledica našega revnega gmotnega stanja. Dokler se bode slov. učiteljstvo tako slabo plačevalo, kakor doslej, ni mogoče od njega več zahtevati, kakor da podpira z naročnino vsaj jedno omenjenih svojih listov. Od drugod dobivata šolska naša časopisa, kakor tudi „Pedagogiško društvo“, jako malo naročnikov: od čestite duhovščine malo, od srednješolskih profesorjev menda tudi ne posebno veliko, od drugega slovenskega razumništva pa še manj; tako stoji ljudsko učiteljstvo skoro osamljeno, če tudi bi ne smelo tako biti.

Še sedanjim stanjem ne smemo in ne moremo biti zadovoljni, težiti moramo vedno naprej. Kako naj bi se zgodilo to, imajo priporočiti te-le vrstice.

Kakor sem omenil, plačuje vse učiteljstvo $\frac{1}{2}\%$ donesek od svoje plače za okrajno učiteljsko knjižnico, katera dobiva tako stalnih in precej visokih letnih dohodkov. Bi-li ne bilo prav, ko bi se od dohodkov okrajne učiteljske knjižnice naročevalo za vsako slovensko šolo po jeden slovenski časopis? Nasvetujem torej cenjenemu slovenskemu učiteljstvu, naj pri prihodnjih okrajnih učiteljskih konferencah sklene, da se iz zaloga za okrajne učiteljske knjižnice naroča leto za letom za vsako slovensko šolo po jeden naših časopisov: „Popotnik“ ali „Učiteljski Tovariš“, kakor določijo konferencije. Na tak način pomagalo se bode slovenskima listoma na jedni strani, slovenskemu učiteljstvu pa bi se prihranila naročnina za drug učiteljski list tako, da bi vse slovensko učiteljstvo lahko čitalo in podpiralo oba lista: jednega bi naročevalo učiteljstvo samo za se, drugega pa okr. učit. knjižnica za učit. knjižnico, ki je pri vsakej šoli.

Ugovarjati temu nasvetu z veljavnimi razlogi pač menda ne more nikdo, kajti okr. učiteljskim knjižnicam bi ostajalo še vedno dovolj dohodkov za nakup drugih slovenskih knjig razne vsebine in tudi še kaka krona za knjige v tujem jeziku, a gotovo le za take, ki so vredne naših krvavo zasluženih žuljev. Če tudi izostanejo iz okrajnih učiteljskih knjižnic razne „filozofične“ knjige tujih „filozofov“, jokal se ne bode za njimi nikdo, kajti le pogledjmo v naše knjižnice in prepričamo se kmalu, da je v njih več takih „del“, za katere se učiteljstvo jako malo zmeni: leta in leta že leže ti „zakladi“ v knjižnici, a še vedno izgledajo nekako „deviško“, kakor takrat, ko so prišla knjigarju iz rok. Škoda je bilo za denar, ki se je za nje potrošil, kakor za one svetopisemske „talente“, ki so bili zakopani, da niso donesli nikakih obresti. Iz vsega srca povem, da več koristi slovenskemu učiteljstvu in s tem našemu šolstvu jeden učni obrazec v „Popotniku“ ali „Učiteljskem Tovarišu“, katerega ima učitelj pri rokah, kadar se pripravlja za pouk, kakor deset debelih knjig — nemških „filozofičnih studij.“

Ako bode slovensko učiteljstvo uvaževalo moj nasvet, ako bode poskrbelo, da se prej ko prej vresniči, prepričan sem, da se bode slovenska pedagogiška književnost tako razvijala, da dobimo vsako leto s „Popotnikom“ in „Učit. Tovarišem“ dve važni in lepi knjigi, ki bode ti glasno pričali, da slovensko šolstvo lepo napreduje; da slovensko učiteljstvo krepko deluje v prosep slovenskega šolstva in v blagor slovenskega naroda.*)

Peter Medvešek.

*) Slavno uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ prosim, da blagovoli ponatisniti ta članek. Pis.

Računstvo v elementarnem nazredu.

(Radoslav Knaflič.)

Pouk zahteva v obče pozornosti učiteljeve, v največej meri pa v elementarnih razredih.

Početni pouk se mora na vseh poučnih stopnjah začeti z nazornostjo. To Komenskyjevo didaktično načelo veljavno je tudi v največej meri o računstvu v elementarnem razredu. Nazorni pouk so jedina rodovitna tla, v katere zasadi početno računanje svoje koreninice. Vsaka prava in jasna številčna predstava naslanja se na zunanjo názorno poočitovanje iz katerega nastane notranji nazor t. j. predstave. Številna predstava nastane v otročej duši jedino na podlagi názorno poočitovanih konkretnih rečij.

Otroci, ki še le začenjajo v šolo hoditi, znajo sicer narekovati mehanski naravno številno vrsto, a ne vedo njenega pomena, t. j. manjka jim predstav o kolikosti jednot, ki se s številko ali v številu označujejo. Slavni pedagog in filozof Komensky pravi v svojej „Odperta vrata jezikov“: „Besede se morajo vedno učiti v zvezi z rečmi, da se razum in jezik istodobno izobrazujeta; besede brez rečij so lupine brez jedra. Modrost sestavljajo reči, ne pa besede!“

Vsak abstraktni formalizem se mora izločiti iz začetnega računskega kakor iz vsakega drugega pouka. Učitelj navaja učence od nazornega poočitovanja k premišljenemu, razumnemu štetju, iz konkretnih nazorov k abstrahovanju številčnih pojmov, od poočitovanih pojmovanih števil k številu samemu, k spoznavanju številčnih razmer med seboj in konečno jih usposobi, da združijo vse v praksi življenja, kar so se iz števil naučili, seveda le v onej meri, do katere sega njihov názorni obzor.

Pri početnem pouku o številih ločimo tri stopnje.

I. stopnja obsega pripravljalne vaje za štetje v obče. Že v prvih šolskih dneh imenuje učitelj názorno predmete v šoli, daje učencem priložnost, obračati pozornost na število rečij in njihovih delov. Ponavljajoč názorno poočitovane predmete stavi učitelj svoja premišljena vprašanja takó, da odgovarjajo učenci s števili v stavkih. Na ta način začno učenci svojo pozornost obračati na število rečij ter odgovarjajo z naglasom dotičnega števila v celih stavkih. Učitelj je tako storil 1. korak k številjenju. Številjenje se tu vrši le v številčnem prostoru do 10, a ne više, kakor so tudi Močnikove računice urejene. Nekateri učitelji priporočajo tudi številjenje le do pet.

Številni pojmi se naslanjajo na štetje. Učenci štejejo pri názornem pouku (miza, tabla, klop, stolec, vrata itd.) seštevajo predmete in njihove dele, narisane točke, obročke, črte, križce, zvezdice itd., polagajo po navodu učiteljevem palčice, svinčnike, kamenčke, peresa itd. v različnih vrstah, vendar ne takó, da bi ž njimi ustvarjali tako zvane in proslavljene „številčne podobe.“ S pomočjo teh poučnih sredstev si pridobé učenci pojme števil do 10 predno se prično učiti prav računati ter ločijo pojme jednot in množin različnih predmetov. (V šoli je 1 stolec, 1 miza, so 4 okna, 3 podobe, 4 stene, je mnogo klopj, mnogo učencev, imam 1 glavo, 1 nos, 2 očesi, 2 ušesi, 2 roki, 2 nogi itd.). Pojmi „mnogo“, „malo“, „več“, „menj“, „vsi“, „nikdo“, „nič“ se morajo učencem nazornim poočitovanjem popolnoma pojasniti. Tam je mnogo kroglic; na suknji je mnogo gombov; v klopéh mnogo učencev; knjiga ima mnogo listov; v šoli je malo stolcev; več učencev stoji; vsi učenci sedé; nikdo se ni oglasil; na mizi leži nekaj (knjiga); zdaj ni tam ničesar. O teh pojmih sicer Močnikov navod ne govori, čeprav se poočitovanje teh pojmov mora izvesti že v prvih 14. dneh.

Tvorjenje določnih pojmov do 10 in nedoločnih množinskih pojmov je torej na tej stopnji zvršeno.

II. stopnja obsega seštevanje in odštevanje v številčnem prostoru do 10. Na tej stopnji štejejo otroci se določnimi števili, prisvojé si do dobra poznanje določenega „koliko“ in to izključno le ustmeno. Pismeno označenje teh početnih operacij se začénja koncem ustmenih vaj. Seznaniti učence s številkami priporoča se kakor najhitreje posebno šolam na več oddelkov. Zmanjkati tudi ne sme prikladnih pismenih vaj, katere se, kolikor možno, véžejo z ustmenimi. Številke se učé učenci pisati na poseben a sličen način kakor érke.

Ko so si učenci tem načinom prisvojili prvih 10 števil, začne se 3. stopnja početnega pouka namreč vsestranska sinteza in analiza.

III. stopnja obsega sintezo in analizo. Do sedaj so učenci šteli večinoma le imenovana števila. S 3. stopnjo početnega pouka v računstvu obrne se jih pozornost na štetje z neimenovanimi t. j. z abstraktnimi števili. Število se počítuje názorno kakor tudi vsaka druga operacija s početka na konkretnih rečeh v šoli in izven šole, koje so kot predstave otroškej duši popolnoma jasne, potem na računskem stroji, dalje grafiškim počítovanjem na tabli s točkami, obročki, zvezdicami itd. ali pa na stenskih diagramih (teh zadnjih po naših šolah ni, pač pa v inozemstvu). Ko učenci sprejmejo po konkretnih rečeh abstraktno število v svojo zavest, abstrahujemo naravnost število, naučimo jih številke in števila označevati z znaki.

Številčnim podobam se je prisojevala po Močniku velika važnost. V najnovejšem času pa ovráva to „važnost“ naš rojak gosp. prof. L. Lavtar. K njegovim názorom, ki so se obširneje razpravljali po vseh pedagogiških časopisih in v posebnej brošuri („Metrično računilo“) pridružuje se tudi pisatelj teh vrstic. Podobe za posamezne številke naj so v jednej in istej vrsti stoječe érte, kroglice, točke itd.

Ko so učenci število dobro pojmiли ter začeli šteti s prostimi števili, sledé male pismene naloge, a konečno kot sklep razkladanja posameznega števila tako zvano hitro računanje. Zunanji názor se tukaj pomika vedno boljše pred notranjim, kar se s tako zvanimi „številčnimi podobami“ ne doseže.

Pri vsestranskem razkladanji števil bodi omenjeno, da bi se število vedno s prejšnjim prispodabljalo na konkretnih predmetih v šoli, potem izven šole, konečno sledi abstrahovanje in uporaba.

Ko se je število dobro prisvojilo, sledé v tem številčnem prostoru vaje v seštevanji, dopolnjevanji in odštevanji; množenje in deljenje bi se naj po Lavtarji preložilo na primerni čas. Da bi pojmi postali osobito jasni, zvršujejo se v teh vadbenih polurah obratne oblike in mešane naloge.

Tem načinom se ravnamo do števila 10. Število 10 zahteva posebnih pripravljalnih vaj gledé na pismeno naznačenje. To število zahteva, da učencej pojmi desetico kot celoto. S pomočjo krajcarja in desetice (denarja) se lahko ta pojem dobro predóci, ako se na prvo mesto na tablo ne pritvrdi nobeden krajcar na drugo pa 1 desetica (denar); ta način predstavlja število 10 v pismenem označénji dosti jasno in se priporoča tudi za vsa druga desetična števila n. pr. za 11, na drugo mesto jedno desetico na prvo mesto 1 krajcar.

Povsod tam, kjer se dadó uporabiti naši novci, mere in otežje za názorno počítovanje, naj učitelj to uporablja vedno.

Deljenje bi se izvajalo tem načinom, da se polovice podajajo še le pri številu 4, tretjine pri številu 6, četrtine pri številu 8, toda še le v primernem času. Takó se učenci ne preoblagajo z oblikami in lože pojmejo dotične ulomke.

Pri početnem računnanji mora učitelj osobito vaditi učence razločno pravilno in lepó govoriti, vsaka računska polura bodi slovniška polura. Prvo in drugo šolsko leto nimata posebnega slovniškega pouka. Jezikovna izobrazba šolska se naslanja jedino na to, da se

zaloga besed množi z različnim imenovanjem rečij in posnemanjem različnih besedij učiteljev. Pri računskem pouku torej naj učitelj skrbi, da se učenci izražajo razločno in razumno o vsem, kar so pojmi. Poučevaje heurističnim načinom ima učitelj dovolj priložnosti vaditi učence v govorjenji, kar se seveda ne sme pretiravati na škodo računstvu samemu. Učencu je možno izraziti se jasno in razločno le o tem, kar je razumel jasno. Po besedah učencevih je torej najlozje spoznati, kakó je razumel učiteljevo razlaganje in kako je učitelj razlagal.

Pri računskem pouku je treba sredotočja ali koncentracije —, t. j. računske naloge naj se dajejo iz praktičnega názornega pouka, kar oživlja čilost duha in razumnosti.

Glavno načelo elementarnega pouka v računstvu je: Učitelj naj zopet in zopet názorno počituje tudi najnavadnejše reči; kajti števila so najtežji učni predmet. Jan Amos Komensky pravi v svojem „Informatoriju matrne šole“: „Nič se v mislih težje ne vrsti ko števila.“

Torej bodi geslo začetnemu računskemu pouku: „Počasi in temeljito!“

Razložek med posamnim in skupnim poukom gledé na sredstva in smoter.

Spisal V. Korun.

(Konec.)

Oglejmo si v naslednjem, kakov je red pri posamnem, kakov pri skupnem pouku!

Ker ima učitelj pri posamnem pouku pred seboj le jednega učenca, katerega lahko vedno nadzoruje in mu daja lahko vedno kaj opraviti, mu pač ne bo težko, si potrebno veljavo pridobiti. Seveda ne sme biti brez trdne volje; kajti krepek značaj in trdna volja ste lastnosti, kateri mora imeti vsak dober učitelj, poučuj tudi le jednega učenca. Da mora své imeti tudi potrebno znanje in нравno živeti, razume se po sebi. Ako ga dičijo vse te lastnosti in si zna s prijaznim vedenjem in toplim zanimanjem za napredek učenca pridobiti tudi njega ljubezen in naklonjenost, mu pač ne bo treba nikdar segati po najskrajnejšem strahovalnem sredstvu, namreč po kazni.

Vendar se nahajajo tudi pri posamnem pouku okolnosti, katere so učiteljevi veljavi nevarne. Jedno sno že imeli priložnost omeniti, to je namreč trajno občevanje učitelja z učencem, vsled česar se slabe strani onega očem tega lahko razkrijejo. Nadalje trpi veljava učitelja tudi zaradi tega, ker je ta pri posamnem pouku mnogokrat odvisen od starišev svojega gojenca, kateri to kmalu sprevidi in na stroške veljave svojega odgojitelja zlorabi. Pametni stariši, katerim je kaj ležeče na dobri vzgoji svojega otroka, bodo domačemu učitelju prepustili polno oblast čez njega, bodo gledali na zvrševanje njegovih zapovedij ter mu bodo skazovali vseskozi spoštovanje.

Ne tako lahko je pa strahovanje celega razreda in sicer je to tem težje, čim večje je število učencev; kajti učenci stojé v tem slučaju učitelju samostojnejši nasproti. V duševni naravi istotako kakor v telesni se določujejo stopinje vpliva, katerega delajo razne sile druga na drugo, po medsebojnem razmerji njihove moči. Močnejša sila potegne za seboj v svojo smer slabejšo. Vzgojitelj je v primeri z odgojencem na vsak način duševno močnejši; in če mu le nedostaja preveč krepke volje, zamogel bo nedvojbeno posamnega odgojenca nagibati po sebi. Pa večé število more to pretežnost precej pomanjšati, da, celo v nasprotje prevreči, in ne vsakdo, ki je gospod svojih otrok, more biti tudi gospod celega razreda.¹⁾

¹⁾ Beneke: „Erziehungs- und Unterrichtslehre“, II. Bd., str. 620 sl.

Temu se še pridruži, da učence le površno pozna, in da ne more vsakega pojedinca tako natančno nadzorovati. Da se pa nadzorujejo vedno vsi učenci, in da imajo vedno opravila, to je prvi pogoj za vzdrževanje šolskega reda. Sicer je ta okolnost za veljavo učitelja ugodna, da je od starišev svojih učencev navadno čisto neodvisen; na drugi strani pa prav pri šolskem pouku mnogokrat nedostaja potrebne pripomoči doma, ker nekateri stariši mislijo, da jim ni treba več sodelovati na izobrazbi otrok, potem ko so jih prepustili v vzgojo. Nahajajo se še celo očetje, ki šolo zasramujejo in učitelja dolže strankarstva, da bi le lenobo svojih sinov in svojo zanikarnost prikrili.

Nasprotno se pa strahovanje v šoli po tem olajša, da ne stoji učitelj učencem tako blizu kakor pri posamnem pouku, vsled česar le-ti njegovih malih slabostij ne zapazijo tako lahko. Tudi imajo razna strahovalna sredstva v šoli veliko večjo moč ko doma. Že samo osramočenje pred očmi součencev zdelo se bo častičutnemu dečku velika kazen. Seveda more temu ali onemu, manj častičutnemu, misel, da drugi ž njim jednako osodo delê, njemu odmerjeno kazen lajšati.

V.

Ako vse do zdaj navedene razloge, ki govoré za posamni, in potem one, ki govoré za skupni pouk, še jedenkrat v spomin pokličemo ter dobro preudarimo, moremo reči, da je posamni pouk učencu vspehu v obče ugodnejši nego skupni. Pa tudi skupni vzgoji se morejo vsled njenih omejenih sredstev staviti v marsičem manjši smotri, posebno kar se tiče likanja sreča in značaja, ker je učitelju v šoli možno gledati le bolj na zunanje vedenje učencev. Čisto drugače je pa tu in tam s priučanjem tako zvanih družbenih čednostij, katere vsak človek imeti mora, ker je vsakemu prisojeno v družbi živeti, in ki človeka naredé. Ker mora zaradi njihove važnosti za človeka kot socialno bitje pouk tudi za to skrbeti, da se te odgojencem vcepijo, hočemo v naslednjem preiskavati, v koliko zamore šola v tej zadevi rešiti svojo nalogo.

Vsekako je istina, da se v šoli lahko dobri po slabih zapeljujejo, ker se nahaja v vsakem večem številu otrok kaka „garjeva ova“, in ker učitelj v prenapoljenem razredu npravstvenega vedenja svojih učencev ne more tako natanko nadzirati. Ta nevarnost npravstvenega okuženja se tudi vedno in vedno šoli predbaciva in je glavni vzrok, da so se nekateri pedagogi izrekli za posamno vzgojo in torej tudi za posamni pouk. Vendar je temu ugovarjal že Kvintilijan: „Misli se, da se v šolah uravnost kviri; seveda se kviri včasih, pa tudi doma, in nahaja se za to mnogo dokazov, da se je dobro ime zares oskrunilo, pa tudi zelo vestno ohranilo na obeh straneh. Narava in varstvo sta pri vsakem celó različni. Mislimo si naravo k slabšemu nagneno, mislimo si malomarnost v pouku in varstvu v prvi dobi sramožljivosti: samota pač ne da nič manjše priložnosti za grda dejanja. Kajti na jedni strani utegne biti domači učitelj nečasten, na drugi pa ni občevanje s slabimi sužnji nič varnejše ko z malo skromnimi plemenitniki.“ Dom pač ne daja nikakoršnega poročstva za ohranitev npravstvene čistote otrokove, zlasti v naših časih ne, ko družbinske vezi postajajo vedno bolj rahle. Sploh pa nevarnost npravstvene popačenosti v šoli ni tako česta, kakor se navadno misli, ker imajo nepokvarjeni dečki zelo nežen čut za npravno in nenpravno, za pravo in nepravo, in znajo zelo dobro razlikovati razposajenost od surovosti in budalost od nenravnosti in zato se proti pravi izprijenosti upre že sam zúravi duh razreda.

Omenili smo že, da se učenci v šoli ne poučujejo in vzgajajo samo po učitelji, temveč vsled zgleda in tekmovanja tudi po součencih. Ker se tukaj nahajajo otroci vseh stanov drug poleg drugega, zadobi vsak posameznik natančnejše poznanje ljudij; namesto boječnosti pred ljudmi, ki je lastna večini otrok, stopi priljudnost in sočutje z usodo

sovrstnikov. Občevanju učencev med seboj, brez česar mora posamezno vzgojeni biti, je jedno najizdatnejših in zato neobhodno potrebnih vzgojevalnih sredstev.

„Vsled občevanja učencev med seboj“, pravi Schmidt¹⁾, „se vse individualno voglato odrgne, se napuh uduši, se omejitve samega sebe dejanstveno kaže, se značaj krepi. Nižji nagoni, prepirljivost in pokončevalnost, prevzetnost in ošabnost, trdovratnost in lokavost, se zatirajo, ter red in pravilnost, spoštovanje avtoritete in ponižnost, npravsteno dejanje in življenje — vse čednosti, katere človeka dičijo kot človeka in državljana — se veepijo v šoli na ta način, da se posnema to, kar je kdo drug prej storil.“

Posamezna vzgoja goji v odgojenci, dasi ne nalašč, vendar vsled prevelike prizanesljivosti, ki se tolikrat trpi v rodbini nasproti pojedinemu otroku, zelo lahko sebičnost in napuh, česar nasledek je zavist, prav zato, ker deček ni vajen, da bi ga kdo prekašal. Drugače je pa v šoli. Tukaj sedé otroci iz bogatih in ubožnih, iz visokih in nizkih rodbin drugi poleg drugega in vsi imajo jednake pravice in jednake dolžnosti, vseh znanje se meri z enakim merilom. Vsak učenec vidi, da le toliko velja, kolikor zna; ta zlati nauk vzame potem s seboj v svet, kjer tudi vsak človek le toliko velja, kolikor je vreden. Ako noče za součenci zaostajati, ali če jih hoče še celó presežati, mora biti priden in samodejen; tako se navadi samodejnosti, brez katere bi v poznejšem življenji ne mogel izhajati. S skupnim učenjem in skupnim življenjem v šoli se goji jednomiselnost in jednodušnost, se neti ljubezen do domovine in se vzbuja gorečnost za blagor človeštva; kajti te razširjene koristi se morejo vpeljati le tedaj, ako se nahaja več posameznikov, kar je v šoli pri večem številu in raznoličnosti gojencev. Po pravici vzklikne torej Kvintilijan: Kje se bo naučil onega čuta, ki se skupen imenuje, če se odteguje družnosti, ki ni prirojena samo ljudem, ampak tudi nemim živalim!“

To so velike prednosti skupnega pouka; če torej vse natančno premislimo, tako se bomo brez obotavljanja pridružili mnenju učenjaka Benekeja, da se dajo nedostatki skupnega pouka po spretnih učiteljih vedno v gotovi meri odstraniti, da se pa pomanjkljivosti posamnega pouka nikdar ne morejo dopolniti.

¹⁾ „Gymnasialpaedagogik“, str. 188.

Oblikoslovje v ljudskeji šoli.

(Konec.)

6. Primerjajo se pri računstvu premi robi teles po dolgosti in merijo se. N. pr.: a) dolgost mize s širokostjo (debelostjo); visokost table s širokostjo (debelostjo); visokost peči s širokostjo (globokostjo); itd. b) robi kocke, paralelepipeda, piramide.

7. Primerjajo se robi mejnih ploskev po dolgosti in merijo se. N. pr.:

a) visokost sprednje ploskve na tabli s širokostjo; itd. b) visokost sprednje ploskve s širokostjo na kocki, paralelepipeda; itd.

Opomnja. Pri merjenji rabijo se le one mere, s katerimi smo učence že seznanili, kedar s temi ne shajamo, preide merjenje v primerjanje, n. pr. širokost mize je manjša od metra, itd. — V tem načrtu so imenovana samo telesa v sobi, s čemur pa ni rečeno, da se ne jemljejo telesa zunaj nje. N. pr. primerja se visokost dreves, hiš, cerkvenega stolpa, itd.

Drugi razred.

Drugo šolsko leto.

1. Ponavljanje snovi 1. šolskega leta.

2. Imenujejo se mejne ploskve teles po številu oglov (stranic). N. pr. triogetne (tristrane), štiriogelne (štiristrane) ploskve itd. opazujemo:

a) na oknu, peči, tabli, itd. b) na kocki, prizmi, piramidi, itd.

3. Lega posameznih a) robov, b) ploskev in sicer: ležeča (vodoravna), stoječa (navpična), viseča (poševna). N. pr.:

a) na peči, omari, mizi, itd. b) na kocki, prizmi, itd. — Vaga, svinčnica.

Rabi se rišejo.

4. Lega dveh sličnih robov: jeden rob je ležeč, drugi a) stoječ, b) viseč. N. pr.:

a) spodnji rob šipe je ležeč, desni rob šipe je stoječ, itd. b) zgornji sprednji rob kocke je ležeč, levi sprednji rob kocke je stoječ; spodnji sprednji rob piramide je ležeč; desni sprednji rob piramide je viseč; itd.

Otroci naj sestavljajo iz palčice, katere pokladajo na klop, kote. Riše se, in rabi se ime kot.

5. Število kotov vsake mejne ploskve. N. pr.:

a) sprednja ploskev table ima 4 kote, itd. b) spodnja ploskev kocke ima 4 kote, spodnja ploskev piramide ima 3 kote, itd.

Mimogredé se pri tej točki rabijo imena trikotnik, štirikotnik, itd. — Rišejo se trikotniki, štirikotniki, itd.

6. Osnovna, obstranska in pokrovna ploskev; osnovni, obstranski in pokrovni robi. N. pr.:

a) tla, stene, strop sobe; dno, vrh, duri, stene omare; itd. b) osnovna, obstranska in pokrovna ploskev kocke, paralelepipeda, itd.

Imenuj osnovne robe kocke, prizme, itd.

Tretje šolsko leto.

Opomnja. V tem letu se pridene prejšnjim telesom še tristrana okrajšana piramida (tristrana piramida prerezana vzporedno z osnovno ploskvo).

1. Ponavljanje snovi 1. in 2. šolskega leta.

2. Pravi kot, poševni kot. N. pr.: a) sprednji levi rob table tvori s sprednjim spodnjim robom pravi kot, itd. b) spodnji sprednji rob piramide tvori z levim sprednjim robom poševen kot, itd.

Otroci naj prave, poševne kote iz palčice sestavljajo. Pravi in poševni koti se rišejo in sicer a) tako, da je jeden krak vodoraven. Preden se riše, pokaže se lega krakov na telesih, ali na palčicah.

3. Lega dveh robov, katera ležita v istej mejni ploskvi in se ne stikata. N. pr.:

a) levi in desni rob šipe sta vzporedna, itd. b) zgornji sprednji in spodnji sprednji rob kocke sta vzporedna; desni in levi sprednji rob okrajšane piramide se navzgor približujeta, navzdolj oddaljujeta; itd.

Otroci naj pokladajo palčice tako, 1. da so vzporedne, 2. da niso vzporedne. — Riše se.

4. Natančneje imenovanje likov na telesih: kvadrat, pravokotnik, jednakostran, jednakokrak trikotnik, trapez, kvadrat ima 4 jednako dolge stranice in 4 prave kote; pravokotnik ima itd.

Imenuj telesa, na katerih vidiš kvadrate, pravokotnike, itd. — Otroci naj take like sestavljajo iz palčic. — Riše se.

5. Natančneje imenovanje geometričnih teles. N. pr. tristrana prizma, šesterostrana piramida, itd.

Tretji razred.

Četrto šolsko leto.

Opomnja. Prejšnjim telesom pridenejo se še: poševni paralelepiped, poševna tristrana piramida, pokončna tristrana piramida, katera je nevzporedno proti osnovni ploskvi prerezana.

Ponavljjanje snovi 1., 2. in 3. šolskega leta.

2. Pri ponavljanji o likih govori se na novo o rombu, romboidu, trapezoidu.

Otroci naj sestavljajo like iz palčic. — Riše se.

3. Obseg znanih likov se računa.

Meri stranice likov a) v šoli, b) na prostem.

Peto šolsko leto.

1. Uvod. Telesa, ploskve, črte, točke.

Opomnja. S poukom do 5. šolskega leta seznanili smo učence z različnimi oblikami in privedli smo jih do tega, da morejo svojo pozornost le na obliko obračati. Potemtakem prva točka ne zahteva več ko jedno uro za pouk. — Če se pa na nižji in srednji stopnji ni pripravljalo na pouk iz geometričnega oblikoslovja, potem se pa mora že več časa porabiti za odmišljanje teh pojmov.

Ogledavajo se geometrična telesa, ž njimi pa tudi druga, kakor: tabla, knjiga, peč, itd. Vse, o čemur se pozneje še govori, ogleda se najprej na telesih. Vse, kar se dá risati, se tudi nariše.

2. Razvrstitev črt na preme in sloke.

Daljice se merijo a) na telesih v sobi, in b) na prostem. — Merski trak, merski lanec, za silo vrv. Kar se meri se tudi riše in sicer daljice na prostem v zmanjšani meri.

Krog. Na katerih telesih ga nabajaš? Ludolfovo število dobiš, ako zmeriš obseg kroga na cilindru, stožci in njegov premer, in izračunaš, kolikrat je mersko število premera v merskem številu obsega. — Računi o obsegu kroga.

3. Lega premic. a) Lega jedne premice, b) lega dveh premic.

4. Razvrstitev kotov. — Transporter.

Meri kote, riši kote dane velikosti, a) s transporterjem, b) na oko, ocenjuj narisane kote na njih velikost in meri jih potem.

5. Liki. a) premočrtni (trikoten, štirikoten, itd.) b) slokočrtni.

6. Trikotnik.

7. Štirikotnik.

8. Krog in pravilni mnogokotnik.

Četrti razred.

Šesto šolsko leto.

1. Ponavljanje prejšnje tvarine.

2. Ploskvene mere — vzorci iz lepenke ali lesa.

3. Izračunanje ploščine:

a) pravokotnika — vzorec iz lepenke ali lesa, b) kvadrata — vzorec iz lepenke ali lesa, c) vzporednika sploh — vzorec iz lepenke ali lesa, d) trikotnika — vzorec, e) trapeca — vzorec, 2 skladna trapeca, f) pravilnega mnogokotnika — vzorec, g) kroga, h) nepravilnega mnogokotnika.

Meri se a) v šoli, b) na prostem in izračuni se potem ploščina.

Sedmo in osmo šolsko leto.

1. Ponavljanje prejšnjega.

2. Telesne mere. — Vzorci.

3. Računanje površja in vsebine:

a) pravokotnega paralelepipeda — vzorec, mreža, b) kocke, mreža, c) prizme sploh, mreža, d) piramide, — vzorec, e) cilindar, mreža, f) stožec, mreža, g) kroglja.

Tvarina je taka, da se dá prav lahko na ure razdeliti, in časa za vaje in za ponavljanje ostane še zadosti. — Učenci naj narejajo mreže in iz mrež telesa.

Iz prejšnjega je pa še razvidno, da mora šola za pouk iz geometričnega oblikoslovja imeti:

1. Geometrična telesa: kocko, pravokotni paralelepiped, pokončno tristrano prizmo (osnovna ploskev je jednakostran trikotnik), pokončno šesterostrano piramida (osnovna ploskev je pravilna), pokončni valjar, pokončni stožec, krogeljo, pokončna tristrana okrajšana piramida (piramida prerezana vzporedno z osnovno ploskvijo), poševni paralelepiped, poševna tristrana piramida, pokončna tristrana piramida, katera je nevzporedno proti osnovni ploskvi prerezana.

2. Vzorce za računanje ploščine in telesnine: a) Pravokotnik iz lepenke ali lesa n. pr.: $4dm$ dolg in $3dm$ širok; na jedni strani je s črtami razdeljen na 3 pravokotne konce, in konec pri osnovnici na $4dm^2$. Naredi naj se tudi še konec za se, ki je tolik, da konec pravokotnika natanko pokrije, in kvadratni decimeter iz lepenke.

b) Kvadrat iz lepenke ali lesa, čegar stranica je n. pr. $3dm$ dolga, itd. kakor pri pravokotniku.

c) Vzporednik iz lepenke ali lesa, na katerem je pravokoten trikotnik odrezan, da se lahko predene na drugo stran ter nareja z drugim delom vzporednika pravokotnik.

d) Trikotnik iz lepenke ali lesa odrezan od vzporednika skoz diagonalo.

e) Trapez. Vzorec sestavljata dva skladna trapeca.

f) Vzorec pravilnega mnogokotnika, razdelenega na skladne trikotnike. Naredi naj se tudi še trikotnik za sé, ki je skladen z mnogokotnikovimi trikotniki.

g) Pravokoten paralelepiped n. pr. $3dm$ dolg, $2dm$ širok in $4dm$ visok. Osnovna ploskev je razdeljena na $6dm^2$, na to se položi plast, ki je $1dm$ visoka in osnovno ploskev natanko pokrije, in na to plast pridejo še 3 take plasti. Dobro je, če imaš tudi $1dm^3$, in 2 palice obstoječi iz $3dm^3$, pri jedni palici je lahko $1dm^3$ odrezan.

h) Kocka. Primerjaj paralelepiped.

i) Piramida votla in prizma votla; obe telesi imate isto osnovnino in visokost. Preiplje se pesek iz drugega telesa v drugo.

3. Mere.

a) Dolgotne mere: meter, decimeter, centimeter (posamezne in na merilu), milimeter (samo na merilu), merski trak, merski lanec, za silo tudi vrv.

b) Ploskvene mere: kvadratni meter (decimeter, centimeter). Kvadratni meter naj je razdeljen na $100dm^2$, kvadratni decimeter na $100cm^2$, kvadratni centimeter na $100mm^2$. Meri ar in hektar obkolite se na prostem.

c) Telesne mere: kubičen meter sestavljen iz palic, kubičen decimeter, kubičen centimeter. Pri kubičnem decimetru naj se dá jedna plast visoka $1cm$ odločiti, od te plasti pa palica obstoječa iz $10cm^3$, in od te palice $1cm^3$. Tudi palice kubičnega metra naj so razdeljene vsaka na $10dm$.

4. Mreže teles.

5. Črtalo, šestilo (cirkel), pravokoten trikotnik iz lesa, železen pravokot, transporter.

6. Palčice za sestavljanje kotov in likov.

7. Vago, svinčenco.

Konečno pa opozorim, da naj otroci ponarejajo prostorne stvore iz lepenke, ila, lesa, kolikor mogoče sami, potem jih bo pouk iz geometričnega oblikoslovja gotovo z veseljem navdajal.

Prof. L. Lavtar.

Društveni vestnik.

Iz ptujskega okraja. Naše učiteljsko društvo zborovalo je 4. t. m. v Ptuj. Udeležba je bila mnogobrojna, da redko kedaj tako. Povod temu je razprava gospoda c. kr. okr. šolskega nadzornika Ranner-ja, kako se ima urejati statistika, potem pa premeščenje našega sotovariša in predsednika gospoda Robiča, ki se je tu dan od nas poslavljal. Gospod predsednik prisrčno pozdravlja navzoče osobito gospoda šolskega nadzornika.

I. Gospod šolski nadzornik Ranner nam je blage volje in na zanimiv način pojasnil, kako nam je pri dotičnih statističnih izkazkah postopati. Govorilo se je tudi o olajšavi šolskega obiskavanja in o izkazu stanja šolskih vrtov, kjer nam je gospod okrajni šolski nadzornik zopet prav prijazno šel na roko ter izrazil željo, da bi se naj to, kar se je danes obravnavalo tudi odsotnim gg. tovarišem sporočilo. Gospod predsednik zahvali gospoda okrajnega šolskega nadzornika za njegov trud in ta pa pohvali gospoda Robiča za njegovo neumorno delovanje in mu želi na njegovem novem mestu obilo sreče in zadovoljnosti.

II. Zapisnik od 1. aprila se prečita s pristavkom, da se izlet ni mogel vršiti zaradi premeščenja gospoda predsednika, zaradi razprave gospoda okrajnega šolskega nadzornika v statističnih zadevah in zaradi izstopa gospoda Kavklerja. — Zapisnik se odobri.

III. Naznanila. Prečita se imenik dosedanjih članov. Gosp. Franc Šorn, nadučitelj pri St. Lovrenci na Dravskem polju, in gspdc. Ijudmila Plaper, učiteljica pri Sv. Urbanu, sta društvu na novo pristopila. Sprejeli smo ju s krepkim živjo! Društvo šteje sedaj 42 članov.

IV. Došli so štirje dopisi. a) Dopis gospoda Kavklerja, kateri naznanja gospodu predsedniku svoj izstop zavoljo nekaterih besed gospoda Žihra, iznenadil nas je jako neljubo. To nas je toliko bridkeje zadelo, ker smo izgubili mnogozaslužnega, občespoštovanega in priljubljenega člana. Gospod predsednik izjavi mnenje, da bi bil gospod Kavkler nekoliko preobčutljiv, ako bi naj bil samo to povod njegovemu izstopu, in na to se oglasi gospod Žiher, ki odločno povdarja, da on ni imel nikakega namena koga razžaliti, da se je res pri soštevanji zamud zmotil, a da bi se bila stvar lahko drugače poravnala. Obžaluje pa, ako je s svojimi besedami gospoda Kavklerja razžalil. Gospod Zupančič pravi, da ni bil to povod izstopa, ampak denunciacija in na to se vzdigne tudi gospod Strelec meneč, da ni gospod Žiher zakrivil te krize, ampak nesramno ovadništvo. (Pomilovanje.)

b) Dopis „Popotnikovega“ urednika, kateri apeluje na društvo, da se glasilo „Zaveze“ duševno zlasti pa gnotno izdatneje podpira ter predlaga

1. da se naj izvoli poverjenik za to, da se izzirja zaostalina na naročnini in da se plačuje nova naročnina naprej. — Poverjenikom se izvoli gospod Strelec, poročevalcem pa je imenovan gospod Pulko. 3. Prosi gospod urednik, naj se izpolnijo prašalne pole, koje je razposlal šolskim vodstvom, ko je nabiral podatke za „Popotnikov koledar“ 1891. Gospod Strelec opomni, da se naj pole, posebno kar se tiče starin vestno izpolnjene odposljejo. — 4. vabi urednik p. n. učiteljstvo naj mu javi, ali želi tudi za leta 1884 „Popotnikov koledar“ z imenikom ali ne. Društvo predlaga, da se imenik pridrži z opombo, da bi se naj vezala tudi črna tablica za zabeležke.

c) Dopis upravnega odbora „Zaveze slov. učiteljskih društev“, kateri je v svoji seji dne 3. aprila t. l. določil za letošnje glavno zborovanje mesto Maribor na Štajerskem, vzame na znanje.

d) Dopis „Zaveze slov. učit. društev“ da se izvoli poverjenik za „Pedagogično društvo“ v Krškem in za slov. pedagogične liste. — Se je sprejelo. (Glej „Popot.“ št. 24 l. 1892.)

V. Podavanje gospoda Zopfa se preloži.

VI. Povodom svojega odhoda iz okraja nagoovoril je gospod predsednik zbrano učiteljstvo blizu tako-le: „O veliki noči leta 1871. priromal sem kot 21letni mladenec ali kot poldrugoletni podučitelj iz lepih Slov. goric semkaj v Ptuj. Tu sem deloval celih 11 let, 11 let pa pri Sv. Vidu, kamur sem bil iz Ptuja premeščen. Prišel je čas ločitve. Z odlokom vis. dež. odbora dne 20. aprila t. l. prišel mi je ukaz, preseliti se iz službenih ozirov do 15. t. m. Akoravno pridem na boljše mesto, (polijejo ga solze) vendar je ločitev težka, ker zapustim na dosedanjem mestu dobro ljudstvo in vrlo mladino; ker zapustim stare sotovariše, ki so mi bili zmiraj dobri in prijazni; težko ker zapustim šolski okraj Ptuj, kjer sem vžil mnogo veselega. Zahvalim vse tovariše in tovarišice, ki so mi čestitali; zahvalim slovensko učiteljstvo ptujskega okraja za kolegijalnost in zaupanje, izkazano mi v raznih slučajih; zahvalim na vzajemnem sodelovanji. Z veseljem se bom spominjal službenih let in tovarišev v tem okraji. Poslavljam se torej od Vas in izrekam Vam vsem: z Bogom! želeč Vam boljših časov ko so bili do sedaj!“ V znamenje so čutja vstanejo vsi navzoči. — Na to povzame gospod Podobnik besedo in govori blizu tako-le: „Častiti tovariši in tovarišice! Gospod predsednik se od nas poslavlja. Videlo se mu je, kako težka je ločitev njemu, a še težja je za nas, ker izgubimo vzornega učitelja in tovariša. Zagotovil nas je, da nas bode ohranil v blagem spominu. Tovariši! mislim, da bomo tudi mi isto storili, in da se ta vez ne pretrga, izvoli naj se gospod pred-

sednik našim častnim članom!" — Predlog se sprejme z burnim živjo! Na to spregovori gospod Možina, kot najstarejši ud v imenu celega društva in izreka poslavljajočemu se tovarišu najsrčnejšo zahvalo za njegov trud in želi, da mu Bog stotero povrne vse, kar je nam dobrega storil, in ga živi z nami še veliko let. (Živio!)

VII. Vršni še volitev novega predsednika in podpredsednika. Predsednikom je izvoljen gospod Strelec, podpredsednikom pa gosp. Podobnik.

Zborovanje se sklene ob 12. uri.

Po zborovanji zbrali smo se v Brenčičejev gostilni, kjer so se vršile napitnice odhajajočemu tovarišu. Gospod Žiher nam je tudi prav humoristično pripovedoval, kako se jima (gg. Ribiču in Žihru) je godilo, ko sta še bila kot „vanderčka“ in sta šla v Gradec študirat

Na svidenje!

V. P.

Ormož. Zborovanje učiteljskega društva za ormoški okraj vršilo se je v navzočnosti 13 udov 4. maja t. l. v Ormoži.

I. Predsednik, nadučitelj Porekar, prične zborovanje s pozdravom do zbranih ter se opravičuje, da ni zborovanja, kakor je bilo sklenjeno, razpisal v Središče. Razlogi se vzamejo na znanje in naredba se odobri.

II. Ko se zapisnik o zadnjem zborovanji prebere in potrdi, rešijo se dopisi predsedništva „Zaveze“, tiče se prihodnjega glavnega zborovanja v Mariboru in zavezinega glasila „Popotnik“, ter Pop. urednika, tiče se stalnih poročevalcev za „Popotnik“, poverjenikov za nabiranje naročnikov in nekatere spremembe v „Popotnik-ovem koledarji“.

Obema pismoma se vstreže tako-le: Poverjenišvo prevzame gospod Porekar, kateri prejme kar nekaj zaostaline za „Popotnik“ in „Popotn. koledar“. Poročevalcem za „Popotnik“ se izvoli gospod A. Freuensfeld; gledé na „Popotnikov koledar“ pa se sklene, naj bi ostalo pri starem, namreč naj ima tudi letnik 1894 učiteljski imenik. Vzorcí za imenik učencev se ne priporočajo, pač pa bi „repertorij šolskih zakonov“ dobro došel učiteljstvu.

III. „O sredstvih, da bi boljše prospeval jezikovni pouk na višji stopnji“ podava g. Freuensfeld, navedajoč sledeče:

a) učenci si naj z učiteljevo pomočjo naberejo zaklad dobrih besed in pristnih slovenskih fraz;

b) učenci naj mnogo pripovedujejo, ter se učé, kolikor le mogoče dobrih pesnij na pamet;

c) naj se pri učencih oživi domišljija s pripovedanjem narodnih pravljíc, pripovedk in junških pesnij;

d) učenci naj razvidijo, koliko lepot in krasot hrani naš jezik.

Governiku se izreče zahvala.

IV. Razgovor „kako uravnati oddelek za zaostale učence?“ pò novi naredbi je bil živahen, posebno

sta se ga udeleževala gg. Vanda in Mejovšek, kateri meni, da se v takih oddelkih naj poučujejo posamezno, učitelje pa za to poučevanje plačujejo posebej. Sklene se, to točko postaviti prihodnjíc zopet na dnevni red.

V. Predlogi. Gospodičina M. Pirnat nasvetuje, naj se društvo obrne do uredništva in izdajateljstva „Slovensko-nemškega slovarja“ z prošnjo, da se učiteljem zniža naročnina. Se sprejme.

Pò nekaterih manj važnih vprašanjih se sklene živahno zborovanje z nasvetom, da se prepusti določitev časa za prihodnjo zborovanje predsedniku.

M. Š.

Iz Savinjske doline. 4. maja ob 2. uri popoldne imelo je „Savinjsko učiteljsko društvo“ svoje občno zborovanje v Št. Pavlu.

Zborovanje je otvoril g. predsednik, pozdravjaje došle člane osobito g. Šijanca iz Št. Jurija ob Taboru, kateri je društvu na novo pristopil. Predstavil nam je tudi svojega vrlega sina cand. jur. g. Otona Vidica kot gosta.

Potem prečita pismo dragega tovariša g. F. Šorna, kateri je naš kraj zapustil. Zgubili smo zvestega, ljubeznjivega tovariša in delavnega društvenika. V znak prijateljske naklonjenosti dragemu tovarišu zborovalci vstanejo.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Zaradi važnosti došlih dopisov opustila se je 3. točka dnevnega reda.

Predsednik naznani došle dopise: a) uredništva „Popotnika“; b) predsedništva in; c) predsednika „Zaveze.“

Društvo je sklenilo storiti vse, kar bi pripomoglo odpraviti opasnost, ki vsled zaostaline „Popotniku“ žuga, ker si šteje v častno dolžnost podpirati list, kateri je uprav list slovenskega učiteljstva in glasilo „Zaveze“, pa tudi spoštovanjemu uredniku na ljubo.

Za poročevalca „Popotnika“ izbral se je g. A. Farčnik, nadučitelj na Polzeli.

Gledé na imenik v prihodnjem „Pop. koledarji“ se društveniki zjedinijo, naj bi se sprejele samo „Spremembe“ gledé na letošnji imenik in „Repertorij šolskih zakonov.“

Poverjenišvo za razpečevanje slov. šol. listov, učnih in učilnih knjig itd. je blagovoljnc prevzel predsednik društva g. J. Vidic.

Blagajnik g. J. Zottér je poročal o denarnem stanju društva. Za računsko pregledovalca se izbereta gg. Šijanec in Pečar.

Pred volitvijo novega odbora se predsednik zahvali vsem društvenikom za njih delovanje ter prosi, da bi izbrali v prihodnje drugega predsednika. A po nasvetu g. Megliča se je sedajni odbor većinoma zopet izvolil i. s. tako-le: g. J. Vidic (predsednik), g. A. Farčnik (podpredsednik), g. S. Pečar

(tajnik) g. J. Zotter (blagajnik in pevovodja). V poverjenika za prihodnje zborovanje „Zaveze“ v Mariboru sta bila izbrana gg. J. Vidic in S. Pečar. — G. predsednik, zahvaljujoč se za opetno zaupanje, prosi, da bi člani zborovanja redno obiskavali in da bi ga tudi v prihodnje krepko podpirali.

Gospod Šijanec nasvetuje, naj se prihodnje zborovanje skliče po 4. uri popoldne, da bi se tako tudi drugim članom društva omogočil prihod.

Po zborovanju smo se zbrali v Šribarjevi gostilni. Obveselila sta nas s svojim brzopozdravom gg. J. Sadnik in A. Gradišnik. Vršile so se tudi krepke napitnice. Konečno pa izrekamo gospoj našega predsednika srčno zahvalo za okusno večerjo. K. M.

Iz goriškega okraja. Učiteljsko društvo za goriški okraj zborovalo je, kakor navadno v Gorici, 4. maja v navzočnosti nad 30 društvenikov obojega spola, kar je sicer hvalevredno, a ne za one društvenike, ki so bili sicer v mestu, a se niso potrudili k zborovanju. Kaj takega bi se ne smelo dogajati, ker to priča o brezbriznosti dotičnikov za društvo, kakor za namene, katere goji društvo.

Pred vspešnim pozdravi g. predsednik Tomaž Jug navzoče društvenike ter se s toplimi in srčnimi besedami Prešernovimi spominja umrlega tovariša Jakopa Setničarja, nadučitelja v Ajdovščini.

I. O pokončni pisavi poroča na kratko g. P. Medvešek in zbor sprejme postavljena predloga: 1. Naprosi naj se slavni c. kr. okr. šolski svet, da blagovoli ravnati, da se sme s prihodnjim šolskim letom pričeti s pokončno pisavo; 2. Naznani naj se založniku Praprotnikovega „Abecednika“, da oskrbi svojo knjigo s pokončno pisavo.

II. Posamezni predlogi so se sprejeli sledeči: 1. Ker doneski za pokroviteljstvo družbe sv. Cirila in Metoda radi neugodnega gmotnega stanja učiteljstva le počasi dohajajo, nasvetovalo se bude pri uradni okrajni uč. konferenci, da se dotična vsota izplača od doneskov učiteljstva za okrajno uč. knjižnico. 2. Naprosi naj se c. kr. okr. šol. svet, da bi se učiteljstvu dajale remuneracije za poučevanje nemščine po razmerji učnih ur. 3. Naprosi naj se slavni c. kr. okr. šol. svet, da nakupi za prirodnoznanstvene zbirke posameznih šol one predmete, katere je učitelju težko, ali celo nemogoče dobiti, n. pr. razne rude itd. iz šolsk. zaloge. 4. Naj se naprosi presl. c. kr. dež. šol. svet, da skliče deželno učiteljsko konferencijo.

Kot poverjenik za prihodnje zborovanje „Zaveze“ izvoli se gosp. Medvešek. Na predsednikov opomin, da je valed dopisa uredništva „Popotnikovega“ mnogo naročnikov zaostala s plačevanjem naročnine, kar listu gotovo škoduje, sprejel se je predlog: pri uradni okr. uč. konf. bude predlagati, da bi se „Popotnik“ naročeval za vsako šolo iz doneskov za uč. knjižnico. Prihodnje zborovanje bude dne 7. septembra.

III. Konečno imel se je ustanoviti društven pevski zbor, a nič gotovega se ne ve, ali bude kaj,

ker stvar noče iti spod rok. Prav bi bilo, ko bi se ustanovil; počakajmo do prihodnjega zborovanja, morda vendarle — pojde. —e—

Iz Št. Jurja v Slovenskih goricah. Učiteljsko društvo Št. lenartskega okraja imelo je svoje potovalno zborovanje 7. maja t. l. pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. Udeležitev bila je prav povoljna, pohvalno mi je omeniti tistih tovarišev, ki so „in duplo“ prišli; njih soproge so se svojo navzočnostjo shod dokaj povzdignile in prijetnejši naredile.

V nagovoru spominja se gospod predsednik z lojalnimi besedami prevzvišenega dajalca in zaščitnika sedanjih šolskih postav, katerih 24letni obstanek obhajamo letos v tekočem mesecu majniku. Vsi navzoči pritrdijo govorniku s krepkimi „živio“-klici.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri in razdeli se društveni časopisi. Med dopisi nas je zelo neljubo dirnal dopis uredništva „Popotnikovega“, ki nam poroča o stanju zavezinega glasila. Res žalostno, da se najde še toliko tovarišev, ki dobro stvar na tako malomarni brezbrizni način ovirajo. Da se odpomore temu nedostatku, prevzame poverjenstvo v tej zadevi gospod predsednik Maurič. V nadaljnjem se nam objavi dopis „Zaveze“, ki bude imela svoje glavno zborovanje v Mariboru.

Gospod nadučitelj J. Bregant je potem z učenci višje stopnje praktično obdeloval „računsko oblikoslovje“, ter se je pokazal izurjenega in spretnega metodika.

Po nasvetu gospoda predsednika sklenilo je tukajšnje učiteljsko društvo jednoglasno proti natolcevanju, katero je deželni poslanec Kaltenegger naperil v letošnjem deželnem zboru zoper učiteljstvo na Štajerskem — odločen ugovor.

Prihodnje (potovalno) zborovanje se določi pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Č.

Maribor. (Vabilo.) Učiteljsko društvo za mariborsko okolico bude imelo v četrtek 8. junija ob pol 11. uri dopoldne v mariborskem učiteljski svoje redno zborovanje po tem-le vspešnem. 1. Zapisnik in dopisi. 2. „Poglavje iz šolske higiene“. Govori gospod Dr. F. Terč. 3. Razgovor o književnih novostih. 4. Raznoternosti. K obilnej udeležbi vljudno vabi odbor.

Iz ptujskega okraja. (Vabilo.) Ptujsko učiteljsko društvo priredi 8. junija t. l. izlet k Sv. Marjeti pod Ptujem s sledečim vspešnem: 1. Sv. meša ob 11. uri. 2. Zborovanje v šoli: a) Zapisnik. b) Dopisi. c) „Katero pedagogičsko vrednost ima pomladanski izlet in v kateri meri ga zna učitelj dostojno izkoristiti?“. Poroča gospod Herič. d) „Poseben oddelek 14letnih otrok“, Poroča gosp.

Farkaš. *c)* Slučajni predlogi. 3. Skupen obed pri gospodu Miklunu. Za osebo plača se 60 kr. ter se naj vsa naznanila in število oseb naznani društvenemu tajniku gospodu Pulku pri Sv. Marjeti do 1. junija. 4. Prosta zabava. Odbor.

Iz Savinjske doline. (Vabilo.) Savinjsko uč. društvo ima 8. junija t. l. ob 4. uri popoldne svoje občno zborovanje v Gomilski po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo. 3. Prosto podavanje. 4. Društvene zadeve. 5. Nasveti. K obitnej udeležbi vabi vljudno odbor.

Dopisi in druge vesti.

Maribor. K izpitu za učiteljsko vsposobljenost se je oglasilo pri tukajšnji izpraševalni komisiji za ljudske in meščanske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: *a)* za ljudske šole: 5 kandidatov in 1 kandidatinja, *b)* za meščanske šole: 2 kandidata in 1 kandidatinja in *c)* za francoski jezik 2 kandidatnji. Skušnjo so dostali: oba kandidata za meščanske šole z nemšk. učnim jezikom, namreč gg. Pražak Othmar in Weinberger Franc (kandidatinja je propala); obe kandidatnji za francoski jezik; gg. Medved Jakob, Pučelik Friderik in Zwirn Franc ter gspđ. Ana Seitz pa za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom. Jeden kandidat je med skušnjo odstopil, jeden pa je propal.

Vprašanja za pismeni izpit bila so ta-le:

A. za ljudske šole.

1. Iz Pedagogike: *a)* Die Anschaulichkeit des Unterrichtes. *b)* Lehrmittel.

2. Slovenski jezik. Katere čute naj pesni gojijo v učencih, in kako naj učitelj doseže ta namen?

3. Iz računstva in oblikoslovja. *a)* Ein Obstgärtner verkaufte $5\frac{2}{3}hl$ Aepfel und $4\frac{1}{2}hl$ Birnen. Für 5l Aepfel erhielt er 22 kr. und für 5l Birnen 26 kr.; wie viel Geld hatte er eingenommen? (Methodisch). Slovenski. — *b)* von 27kg Schweinefleisch geht durch Ränchern $16\frac{2}{3}\%$ am Gewichte verloren. Wie theuer ist 1kg Selchfleisch, wenn 1kg rohes Schweinefleisch 64 kr. kostet und für Spesen 25% vom Fleischpreise (Preis des rohen Fleisches) gerechnet wird? — *c)* Wie viel hl Wasser fasst ein $7.2m$ tiefes Reservoir von der Form einer abgekürzten Pyramide, deren Grundflächen Quadrate von $4.8m$ und $3.4m$ Seitenlänge sind?

4. Iz realij: *a)* Was verstehen Sie unter Heimatkunde, und welche Bedeutung hat der Unterricht in derselben für die Geographie? — *b)* Der Maikäfer ist für die Oberstufe einer gehobenen Volksschule methodisch zu besprechen. (Slovenski). — *c)* Methodische Behandlung der Winde.

B. za meščanske šole.

1. Pedagogika. Das Gemüth und die Gemüthsbildung insbesondere durch den Unterricht in der Muttersprache.

2. Nemško. Welche Folgen hatte die italienische Reise für Göthe und sein dichterisches Schaffen?

3. Matematika. *a)* Die Schallstärke zweier $a = 7500m$ von einander entfernter Schallerreger A und B verhält sich wie 3 : 5; in welchen Punkten von a wird man den Schall beider gleich stark vernehmen? Zuerst allgemein zu lösen.

$$b) \frac{\sqrt{5} - \sqrt{3} + \sqrt{2}}{\sqrt{5} + \sqrt{3} - \sqrt{2}}$$

ist mit rationalen Nenner darzustellen und dann der Ausdruck zu berechnen.

c) Von einem schiefabgeschnittenen senkrechten Cylinder ist der Radius der unteren Grundfläche R , die größte und kleinste Seitenkante S und s bekannt; es soll der Cubikinhalt dieses schiefabgeschnittenen Cylinders und der Inhalt des abgeschnittenen Stückes (Hafes) berechnet werden.

d) Ein Hohlgeschöß vom Durchmesser $D = 4.8m$, dessen lichter Raum den Durchmesser $D = 3.6m$ hat, wird in einem massiven gleichseitigen Cylinder verwandelt. Wie groß ist die Oberfläche dieses Cylinders. — Die Aufgabe ist zuerst allgemein aufzulösen und die Berechnungen sind logarithmisch durchzuführen.

e) Es ist kurz zu skizzieren, wie der Candidat (die Candidatin) die Theilregel methodisch zu behandeln gedenkt.

4. Naravoslovje. *a)* Beschreibung und Erklärung der Dynamomaschine. *b)* Die Gesetze der gleichförmig beschleunigten Bewegung sind abzuleiten. *c)* Eine kurze Skizze über die methodische Behandlung der Rolle in der Bürgerschule.

5. Zemljepisje in zgodovina. I. *a)* Welche geographischen Verhältnisse bedingen den theilweisen Parallelismus der in die Nordsee mündenden Flüsse und die damit verbundene culturelle Entwicklung der Länder? — *b)* Kartographische Skizze des Rheinflusses nebst Angabe der bedeutendsten Orte. — *c)* Es ist zu beweisen, dass die geographische Breite gleich der Polhöhe ist. — II. *a)* Culturverhältnisse in den österreichischen Alpenländern zur Römerzeit. *b)* Wann und in welchen Staaten Europas kann man von einem goldenen Zeitalter sprechen, und wovon war dasselbe abhängig? — *c)* Das

Wesen der concentrischen Methode bei dem Geschichtsunterrichte in der Bürgerschule.

6. Prirodopisje. a) Charakteristik und Einteilung der Wärmer. Besprechung der Ringelwärmer (Anneliden) mit besonderer Berücksichtigung des Blütegels und des Regenwurmes. — b) Uebersichtliche Darstellung der Zeitalter und der Zeitperioden der historischen Geologie. Kurze Charakteristik der Steinkohlenperiode mit besonderer Rücksicht auf die in der Steinkohlenformation vorkommenden nutzbaren Mineralien.

Primorsko. (Iz goriškega dež. zbora.) Tudi zdaj se ne zboljšajo žalostne gmotne razmere učiteljstvu. — Že lepo vrsto let mleduje učiteljstvo za zboljšanje pičlih plač pri deželni zboru; a doslej še vedno zastoj. Prva leta je deželni zbor kar na kratko prošnje zavračal, češ, da je dežela uboga; pred tremi leti pa je sklenil — nič manj kot jednoglasno — da se prošnje učiteljstva izročé deželnemu odboru v poučenje in poročanje; jednaka usoda je zadela prošnje pred dvema letoma. Lanskega leta pa je slučaj (!) hotel, da je bil deželni zbor zaključen ravno par dni prej, ko je imelo priti na dnevni red učiteljsko vprašanje.

Pri letošnjem zasedanji pa, kakor se je davno govorilo, doseglo bode učiteljstvo — kolikor toliko — svoj namen. In res: deželni odbor je predložil zboru sad triletnih studij (!) ter predlagal načrt postave, s katero bi se učiteljstvu vsaj nekoliko — sicer jako malo — pomagalo. Zbornica pa je na predlog dež. posl., gospoda dr. Jožefa vit. Tonklja volila 7 udov v šolski odsek, da pretrese načrt postave, predložen po dež. odboru ter poroča v kratkem. Tudi to se je zgodilo — pa kako. Stvar so tako zbrodili, da učiteljstvo naj zopet čaka — s praznim trebuhom. Za izgovor se navaja nasprotstvo med slovenskimi in italijanskimi poslanci gledé na šolsko zalogo. Pri nas na Goriškem imamo namreč okrajne šolske zaloge, iz katerih vsak okraj povsem za se plačuje vse stroške za šole in učiteljstvo. To menda slovenskim poslancem ni po volji ter žele deželno šolsko zalogo, kakoršno imajo po drugih deželah. Slovenski poslanci so bili neki za precej ugodno zboljšanje, a s pogojem, da se ustanovi dež. šolska zaloga. Ker italijanski poslanci pogoja niso sprejeli — splavala je vsa zadeva po vodi do prihodnjega zasedanja dež. zbora.

Iz vsega pa se da sklepati: kdor noče pomagati, najde izgovorov in pretvez toliko, kolikor se mu jih zljubi. Ako ne bi še imeli „grškega kole-darja“, znajdl bi ga gotovo sedaj pri nas, ko gre za zboljšanje tako revnega učiteljskega stanja, da mu v Avstriji ni jednekega. Bog dal deželi naši boljnih — —!

(Volilna pravica učiteljev.) — Učitelji tolmunskega, goriškega in sezanskega okraja obrnili so se na deželni zbor, da bi razširil občinsko volilno pravico na vse stalno nameščene učitelje. Dosedanji zakon z dne 7. aprila 1864. je priznal tako pravico le nadučiteljem in voditeljem šol. — Ta zadeva prišla je 19. maja v dež. zboru na dnevni red. Pravni odsek je spoznal opravičenost te zahteve učiteljev in predlagal, da naj bi imeli odslej volilno pravico vsi: „voditelji, višji učitelji in stalni učitelji ljudskih šol, tako tudi ravnatelji, profesorji, učitelji višjih učilnic, kar jih je v občini“. Ta predlog je bil izročen deželnemu odboru, da se o njem posvetuje in poroča v prihodnjem zasedanji.

(V Kopru) končali so 10. t. m. izpiti učiteljske vsposobljenosti. Od slovenskih učiteljev so delali ta izpit gspdc. Josipina Delkin ter gg. Gaberšček Ferd., Hlinčič Ferd. in Anton Stres. Gaberšček in Stres sta napravila tudi izpit iz nemščine kot učni predmet.

(Pri izpraševalni komisije v Ljubljani) so se k preskušnji učne vsposobljenosti oglasili: 1. za meščanske šole: šolska sestra Lavrenčija Pirnat, učiteljica na zasebni dekliški šoli šolskih sester v Celji (iz druge strokovne skupine); 2. za ljudske šole gg.: Teodor Čampa, začasni učitelj na Vačah; Jožef Kriznar, začasni učitelj v Metliki; Ivan Kurbus, podučitelj na zasebni deški ljudski šoli v XVIII. okraji na Dunaji; Francišek Maurin, zasilni učitelj v Reichenau na Kočevskem; Rajmund Mežan, začasni učitelj na Sv. Gori nad Savo; Karol Pikel, začasni učitelj v Št. Vidu pri Zatičini; Leopold Potrebin, začasni učitelj v Kostanjevici; potem gspdc. Terezija Bačar, podučiteljica pri Sv. Duhu pri Ločah na Štajerskem in Rozalija Lenassi, pomožna učiteljica v Radovljici. Za dopolnilno preskušnjo so se zglasile gspdc.: Ida Poglitsch, podučiteljica v Prihovi, iz slovenskega jezika; Dolores Saverey, učiteljica v Trstu, iz nemškega jezika; M. Eleonora Hudovernik, učiteljica na tukajšnji nunski šoli, iz petja, glasovirja in orgelj in M. Johana Oswald, uršulinka v Ljubljani, iz gosel; za francoski jezik: Henrieta pl. Henriquez iz Hermopolisa na Grskem; Iska Schweisgut iz Trsta; Friderika Sebus, član družbe ubogega deteta Jezusa na Dunaji; Marija grofinja Schaffgotsch, sedaj s. Mehtilda Marija družbe ubogega deteta Jezusa na Dunaji; M. Kristina Pezdire, uršulinka v Ljubljani; Franciška Logar iz Ljubljane in Viljemina Presl iz Gradca.

(U mrl je) na binkoštno nedeljo pri Sv. Ožbaltu ob Dravi tamošnji nadučitelj, gospod Martin Pristernik, po kratki mučni bolezni v 66. letu svoje dobe. N. v. m. p! (Nekrolog v prihodnji številki.)

Razpis natečajev.

Št. 194. Podučiteljske službe.

Na teh-le šolah je umestiti s 1. novembrm t. l. po jedno podučiteljsko mesto definitivno eventuelno provizorično:

1. Na petrazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Šmarji pri Jelšah s postavnimi dohodki.

2. Na dvorazredni ljudski šoli IV. plačilnega razreda v Slivnici (pošta Št. Jurij ob južni žel.) s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v šolskem poslopju.

Prosilci in prosilke naj vložijo svoje redno podpre, zlasti z zrelostnim, oziroma spričevalom učne vsposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje, in sicer, ako še niso v službi, naravnost, sicer pa potom predstojnega okr. šolske oblasti najpozneje **do 20. julija 1893** pri krajnem šolskem svetu v Šmarji pri Jelšah, oziroma Slivnici (pošta Št. Jurij ob juž. žel.)

Okr. šolski svet v Šmarji, 7. maja 1893.

Predsednik: Wagner s. r.

Št. 1098. Razpis učiteljskih služb.

V gradiščanskem šolskem okraji namestiti se imajo stalno sledeče službe:

1. Mesto učitelja-voditelja jednorazrednice v v Mirniku;

2. mesto učiteljice na dvorazrednici v Medani. Obe mesti ste III. plač. vrste. Dohodki so določeni v deželnih šolskih postavah 10. marcija 1870 in 4. marcija 1879.

Prošnje s postavnimi spričevali učit. sposobnosti je vložiti **do 30. junija 1893.** pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okr. š. svet v Gradišči, 11. maja 1893.

Št. 290. Podučiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli v Pišecah je umestiti podučiteljsko mesto z dohodki po III. plačilnem razredu in vžitkom prostega stanovanja definitivno, oziroma tudi provizorično.

Prosilci in prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, s spričevalom učne vsposobljenosti, potem z dokazom avstrijskega državljanstva (z domovnico) itd., potom predstojnega okr. šolskega sveta **do 15. julija 1893** pri krajnem šolskem svetu v Pišecah, pošta Brežice.

Okr. šolski svet Brežice, 13. maja 1893.

Predsednik.

Št. 400.

Nadučiteljska in podučiteljska služba.

Na dvorazredni ljudski šoli v Preborji umestiti je nadučiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu in vsaka tudi z užtkom prostega stanovanja definitivno, slednja eventuelno tudi provizorično.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, spričevalom učne vsposobljenosti, z domovnico in z ozirom na nadučiteljsko mesto tudi z dokazom vsposobljenosti za subsidiarni pouk v katoliškem veronauku, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta **do 30. junija 1893** pri krajnem šolskem svetu v Preborji, pošta Pilštanj.

Okr. šolski svet Kozje, 13. maja 1893.

Predsednik.

Nova šolska klop,

patent Ad 38.658
Nr. 13.136 / VI.—1892

izdelovala se bode odsihdob po pravilno stavljenih merah dunajskih zvedencev za šolsko klop v 7 velikostih in bo stala:

1 komad za 2 učen. nebarv. gld. 6.— = kron 12.—	1 komad za 3 učen. barv. gld. 7:50 = kron 15.—
1 " " 2 " barv. " 6:50 = " 13.—	1 " " 4 " nebarv. " 7:80 = " 15:60
1 " " 3 " nebarv. " 6:90 = " 13:80	1 " " 4 " barv. " 8:50 = " 17.—

Pri velikih naročilih primerno ceneje.

Dovoljenja v izdelovanje zgoraj omenjenih šolskih klopij po pogodbi in pošljem, če se želi, naris in popis brezplačno. — Neopravičena ponarejanja in posnemanja se sodnijski kaznujejo.

Preslavnim vzdrževalcem šol in preslavnemu učiteljstvu se najuljudneje priporoča v blagovoljna naročila

Ivan Weigl,

nadučitelj v Kamnici pri Mariboru ob Dravi.

Vsebina. I. Kako podpirati slovenska učiteljska lista. (P. Medvešek.) — II. Računstvo v elementarnem razredu. (R. Knaflič.) — III. Razloček med posamnim in skupnim poukom gledé na sredstvo in smoter. (Konec.) (V. Korun.) — IV. Oblikoslovje v ljudskeji šoli. (Konec.) (Prof. L. Lavtar.) — V. Društveni vestnik. — VI. Dopisi in druge vesti. — VIII. Natečaji in inserat.